

Umberto Eco

BUDDHIGATTYA GONDOLATVILÁGA

Swami Buddhigattya (Bora Bora, 1818 – Baden Baden, 1919) a tautológiai iskola megalapítója. A tautológiai iskola alapelveit az *Amit mondtam, megmondtam* című munkája foglalja össze: a Lét az Lét, az Élet az Élet, a Szerelem az Szerelem, ami tetszik, az tetszik, aki teszi, az teszi, és a Semmi semmi. Köztudomású, Buddhigattya milyen kérlelhetetlen szigorral (egyések szerint dogmatikusan) bánt el az elhajló tanítványokkal. Ragaszkodott gondolatainak mereven szubsztanciális értelmezéséhez, mely szerint „a nő az a nő” kijelentés egy teljesen kétségbevonhatatlan igazságot fejez ki, ezzel szemben azt állítani, mint némelyek, hogy: „a nő az nő”, veszedelmes akcidentalista elfajzás (némi szkeptikus relativista beütéssel). Mert mi is történt hű tanítványával, Guru Guruval: minekutána kijelentette, hogy „az üzlet... az üzlet...” és hogy „a pénz az pénz”, kerekét oldott a közösség kasszájával.

Buddhigattya sztoikus nyugalommal tűrte a csapást, tanítványait az üres asztal köré ültette, és leszögezte: „aki nem szokik meg, az itt van.” Az esemény mégis hanyatlása kezdetét jelezte, mert némely életrajzírója szerint, hallván, hogy a hűtlen tanítványt letartóztatta a határőrség, Buddhigattyanak a következő szavak szaladtak ki a száján: „amilyen az adjonisten, olyan a fogadj isten”, márpedig ez nyilván ellentmondott saját logikája alapelveinek.

Ebből az eseményből (melyet a szakirodalom mint Fordulatot, illetve *Buddhigattyaskehré*-t emleget), dialektikus belső borulás eredményeképpen magától értetődően született meg a heterológikus iskola, melynek alapítója az 1881-ben Bergthalban született Janein Schwarzenweiss professzor, a *Je est un autre* és *Az előidejű jövő* címen ismert két heterológikus summázat szerzője. Schwarzenweiss – mint olvasóink már nyilván kitalálták – azon az állásponton volt, hogy a Lét a Semmi, a Jövő van, a Szellem: Anyag, az Anyag: Lélek, a Tudat: Tudattalan, a Mozgás: Mozdulatlan, s végül az úgynevezett Végző Elvet is kinyilatkoztatta: „A filozófia véget ér a

preszókratikusokkal.” Ökonomista elhajlói is voltak ennek az iskolának. („Ami olcsó, az drága”, és ne feledkezzünk meg a heteropragmatista iskola kiválásáról sem. („Aki elutazik, az meghal egy kicsit” „A hallgatás fél beleegyezés” „A Jobb ellensége a Jónak” ki ne venné észre, mutatott rá Schwarzenweiss, hogy az ilyen példákra Buddhigattya fenyegető árnya vetül.)

A heterológikus iskola a tautológisták szemére vetette, hogy ők csupán csekély művészi színvonalú műveket ihlettek meg: *Tora Tora, New York, New York, No no Nanette, Ahogy lesz, úgy lesz*. A heterológisták azzal kérkedtek, hogy ők bezzeg olyan remekművekre hatottak, mint a *Háború és béke* vagy a *Vörös és Fekete*. A Buddhigattya-tanítványok erre azzal vágtak vissza, hogy ezek nem heterológikus művek, mert nem logikai ellentét, hanem logikai összefüggésen alapulnak, és megjegyezték, hogy a heterológisták ezért a pénzért a Black and White whisky jogait is maguknak követelhetnék.

Mikor a heterológikusok az *Alfazéta* folyóirat hasábjain a „lenni vagy nem lenni”-t is megpróbálták lenyúlni, a tautológisták csak gúnyolódtak, mondván, hogy a shakespeare-i monológ kiindulópontja az a Buddhigattya-féle elv, amely szerint „vagy lenni az lenni, vagy nem lenni az nem lenni” „Kedves Hamlet, vagy-vagy” mondta csúfondárosan egy Rosso Rossi-Rossi nevű tautológus, és befejezésül a Mester egyik legtündökletesebb aforizmáját idézte: „Ami sok, az sok.”

Idővel azonban mindkét irányzat belefáradt az iskolás vitákba, s hovatovább kifogyott minden tartalékából az immár Petyhüdt Gondoltnak nevezett áramlat támadásainak hatására: arra a látszólag homályos kijelentésre támaszkodva, amely szerint „sánta kutyából következésképpen macska, amelyik hetet kölykezett” az új áramlat hívei jogot formáltak annak a materiális implikációnak az ismert paradoxonjaira, melynek értelmében a következő mondat: „ha én vagyok a macskám, akkor a macskám nem azonos velem” minden lehetséges világban igaz állítás.